

**בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק**

בג"ץ 1777/22
בג"ץ 2300/22
בג"ץ 2377/22
בג"ץ 2407/22
בג"ץ 2448/22
בג"ץ 2485/22
בג"ץ 2741/22
בג"ץ 2826/22
בג"ץ 4567/22
קבוע: 8.7.24

עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל ו-6 אח'
ע"י בא כוח עוה"ד עדי מנסור ואח' מעדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט
הערבי בישראל

מרחוב יפו 94, ת.ד. 8921, חיפה 31090
טל': 04-9501610; פקסי': 04-9503104

העותרים בבג"ץ
;1777/22

1. זאיד ו-521 אח'

ע"י בא כוח עוה"ד נגיב זאיד ו/או מריה זאיד
מרחוב הילל 22, ת.ד. 37150, ירושלים 9458122
טל': 02-6221515; פקסי': 02-6221512

העותרים בבג"ץ
;2300/22

1. אגודת סנט איב

אגודת סנט איב, ת.ד. 1244, ירושלים 91000

2. רג'בי ו-11 אח'

באמצעות ב"כ עו"ד נסראת דכוור (מ.ר. 44060) ואח';
רח' הפטריארכיה הלטינית 26, ת.ד. 1244, ירושלים 91000
טל': 02-2747603; פקסי': 02-2751026
דוא"ל: Adv.Dakwar@gmail.com

העותרים בבג"ץ
;2377/22

עבדאללה זאיד, עו"ד ונוטריון ומגשר בינלאומי ו-4 אח'

סויטי ו-4 אח'

העותרים בבג"ץ
2407/22

רימאוי ו-16 אח'

העותרים בבג"ץ
2448/22

כולם ע"י ב"כ עוה"ד עבדאללה זאיד, עו"ד ונוטריון ומגשר בינלאומי (הארוורד)
גבעת שפירא – הגבעה הצרפתית ת.ד. 49429, ירושלים 0291493; טל' ניידים: 0546-
397615, 0509972993;
פקסי': 02-5828272; טל': 022755941

העותרים בבג"ץ
2485/22

אבו טאלב ו-25 אח'

ע"י ב"כ עו"ד עודד פלר ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
רח' נחלת בנימין 75 תל אביב 6515417
טל': 03-5608185; טל' נייד: 052-2547163; פקסי': 03-5608165;
דוא"ל: oded@acri.org.il

וכן ע"י ב"כ עו"ד דניאל שנהר ואח'
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר

וכן ע"י ב"כ עו"ד עדי לוסטיגמן ואח'
מטעם עמותת רופאים לזכויות אדם – ישראל

העותרים בבג"ץ
2741/22

מרכז ירושלים לזכויות אדם ו-17 אח'
ע"י ב"כ עוה"ד סאוסן זהר
רחוב אבן בטוטה 12, ת.ד. 20166 ירושלים 91200
טל' נייד: 052-6399147; פקס': 02-6264770
דוא"ל: sawsanzaher@gmail.com

העותרים בבג"ץ
2826/22

אבו טהא
ע"י ב"כ עו"ד רונן שקלרש ממשרד בן ארי, פיש, סבן קומיסר ושות'
בית אדם – רח' מעלה השחרור 15, חיפה 3328439
טל': 04-8371505; פקס': 04-8370231

העותרת בבג"ץ
4567/22

נ ג ד

1. שרת הפנים

ע"י פרקליטות המדינה
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טל': 073-3925101; פקס': 02-6467011

2. הכנסת

באמצעות הלשכה המשפטית של הכנסת
קרית בן גוריון, ירושלים
טל': 02-6408636; פקס': 02-6408650

המשיבים בבג"ץ
2741/22, 1777/22 ו-
2826/22

1. שרת הפנים

2. היועצת המשפטית לממשלה
המשיבים 1-2, 4 ע"י פרקליטות המדינה

3. כנסת ישראל

באמצעות הלשכה המשפטית של הכנסת
4. מפקד כוחות צה"ל באיזור

המשיבים בבג"ץ
2300/22

1. כנסת ישראל

באמצעות הלשכה המשפטית של הכנסת

2. משרד הפנים

ע"י פרקליטות המדינה

המשיבים בבג"ץ
2377/22 ובבג"ץ
4567/22

1. ממשלת ישראל

2. שרת הפנים

3. לשכת רשות האוכלוסין וההגירה

ע"י פרקליטות המדינה

4. כנסת ישראל

באמצעות הלשכה המשפטית של הכנסת

המשיבים בבג"ץ
2407/22

1. ממשלת ישראל

2. שרת הפנים

3. לשכת רשות האוכלוסין וההגירה

4. הוועדה המייעצת לשרת הפנים

5. מפקד כוחות צה"ל באזור

6. קמ"ט רווחה המנהל האזרחי

7. מת"ק חברון – היתרים

ע"י פרקליטות המדינה

8. כנסת ישראל

באמצעות הלשכה המשפטית של הכנסת

1. ממשלת ישראל
2. שרת הפנים
3. לשכת רשות האוכלוסין וההגירה
4. מפקד כוחות צה"ל באזור ע"י פרקליטות המדינה

5. כנסת ישראל
- באמצעות הלשכה המשפטית של הכנסת

הודעת עדכון לפני דיון מטעם משיבי הממשלה

1. לקראת דיון ההמשך הקבוע בעתירות מוגשת בזאת הודעת עדכון מטעם משיבי הממשלה (להלן גם: **המדינה או המשיבים**). מטרתה של הודעת העדכון היא להניח בפני בית המשפט הנכבד תשתית עדכנית בהמשך לאמור בתגובה מטעם המדינה לעתירות מיום 13.11.22, ובהודעת העדכון מטעם המדינה מיום 27.7.23 (להלן – **הודעת העדכון הקודמת**).

2. עניין של העתירות בבקשת העותרים להורות על בטלות חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשפ"ב-2022 (להלן: **חוק הוראת השעה או החוק**).

כפי שפורט בתגובה מטעם משיבי הממשלה לעתירות, עתירות אלו הן עוד חולייה בשרשרת ההתדיינות החוקתית של חוק הוראת השעה, אשר נידון בגלגוליו הקודמים בפני הרכבים מורחבים של בית המשפט הנכבד בבג"ץ 7052/03 **עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי נ' שר הפנים**, פ"ד סא(2), 202 (2006) (להלן – **עניין עדאלה**) ובבג"ץ 466/07 **ח"כ זהבה גלאון נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד סה(2) 44 (2012) (להלן – **עניין גלאון**). בשני הליכים אלה, בתום בחינה חוקתית מפורטת, נדחו, ברוב דעות, העתירות לביטולו של החוק.

כידוע, חוק הוראת השעה המקורי נחקק בשנת 2003 על רקע תקופת דמים של פיגועים וטרור, כאחד מן הצעדים שנקטו במסגרת ההתמודדות עם איומי הטרור. עיקרו של החוק הוא בהגבלת אפשרותם של תושבי האזור הפלסטינים, ובהמשך גם המדינות המנויות בתוספת לחוק אשר הוגדרו כמדינות סיכון (איראן, לבנון, סוריה ועיראק), להשתקע בישראל. זאת, נוכח מעורבותם הגוברת של פלסטינים תושבי האזור, שזכו למעמד בישראל במסגרת הליך של איחוד משפחות, בפעילות נגד ביטחון המדינה, כשהם עושים כן תוך ניצול מעמדם החוקי בישראל וחופש התנועה שממנו הם נהנים בין ישראל לבין האזור.

לאורך השנים, מתקפות הטרור לבשו אומנם צורות שונות, אולם המטרה שהעמידו ארגוני הטרור לנגד עיניהם נותרה זהה – פגיעה בחייהם ובשלומם של אזרחי ישראל ותושביה.

3. במציאות ביטחונית זו, שימש חוק הוראת השעה ככלי חשוב בידי המדינה – **כמעין "גדר ביטחון נורמטיבית"** – בהתמודדותה עם האיום הביטחוני הדינאמי, המשתנה והמתמשך. המשך הארכת תוקפו של החוק נבחן מדי שנה על-ידי הממשלה והכנסת, באופן עיתי, בהתאם למציאות הביטחונית

המתפתחת, והוארך מעת לעת; עד שבשנת 2021 לא הוארך ופקע, ונחקק מחדש במתכונתו הנוכחית במרץ 2022.

4. ביום 13.11.22 הגישה המדינה תגובה מפורטת לעתירות. עמדת המדינה, כפי שהובאה בהרחבה בתגובתה, היא כי הדיון החוקתי שהעותרים מבקשים לקיים אינו יכול להיעשות בחלל ריק, אלא הוא נטוע בתוך הקשר משפטי וביטחוני ברור: רגלו האחת של הדיון נטועה במציאות הביטחונית שעומדת מאחורי ישראל מזה שנים, אשר למרבה הצער גבתה לאורך השנים – לרבות בשנה זו – חללים רבים; ורגלו השנייה נטועה בהכרעותיו של בית המשפט הנכבד בפסקי הדין בעניין **עדאלה** ובעניין **גלאון**.

בהינתן נקודות מוצא אלה, המדינה טענה, כי הגם שהיא מכירה בכך שחוק הוראת השעה פוגע בזכות החוקתית לשוויון של אזרחים ישראלים, אזי פגיעה זו נועדה לתכלית ראויה והיא עומדת בכל יתר מבחני פיסקת ההגבלה. כפי שהוצג בהרחבה בתגובה מטעם המדינה, חוק הוראת השעה, על תיקונו וגלגוליו השונים, נועד **לתכלית ביטחונית** מובהקת, שהיא תכלית ראויה ההולמת את ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית. החוק צולח את כל אחד משלושת מבחני המשנה של עקרון המידתיות, בין היתר, בהינתן הסדרים ממתנים חדשים שנכללו בו, המוסיפים על אלו שעמדו כבר לביקורתנו של בית המשפט הנכבד בעניין **עדאלה** ובעניין **גלאון**, והובילו לדחיית העתירות הקודמות.

המדינה הוסיפה וטענה כי בהמשך ישיר לקביעותיו של בית המשפט הנכבד, גם הפעם אין מקום לכרוך בעתירות המבקשות את ביטול חוק הוראת השעה, טענות המסבבות עצמן על **סוגיות מינהליות** הנטועות באופן יישומם של דברי חקיקה אחרים.

5. בצד זאת, ובכל הקשור לאופן יישום חוק הוראת השעה, עמדו משיבי הממשלה בתגובתם לעתירות על כך ש"בנקודת הזמן המשטרית בה אנו מצויים, לאחר בחירות לכנסת ובטרם כוננה ממשלה חדשה, וכאשר הממשלה היוצאת מסיימת את ימיה, ישנן סוגיות מינהליות הנוגעות לאופן יישום החוק, אשר מטבע הדברים יהיה צורך בהבאתן בפני הדרג המדיני הנכנס, ובפרט שר הפנים שייכנס לתפקידו לאחר כינונה של ממשלה חדשה." (סעיף 7 לתגובה מטעם משיבי הממשלה לעתירות).

6. ביום 1.12.22 התקיים דיון בפני בית המשפט הנכבד (כבוד הנשיאה א' חיות, כבוד המשנה לנשיאה ע' פוגלמן, כבוד השופט י' עמית) ולאחריו ניתנה החלטה ביום 4.12.22 בה נקבע כדלקמן:

"מבלי לנקוט עמדה ביחס למכלול הסוגיות שעלו בעתירות, נבקש בשלב זה לקבל את עמדת המשיבים באשר לנכונות לערוך שינויים בסוגיות המפורטות להלן, וזאת בהינתן ההערות שנשמעו בדיון:

- א. תיקון הגדרת "תושב האזור" בסעיף 2 לחוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשפ"ב-2022 (להלן: החוק), לצורך מתן מענה לנסיבות מסוג אלה שפורטו בבג"ץ 4567/22.
- ב. הכללת בני זוג מאותו מין בהיתר לבני זוג הניתן לפי סעיף 4 לחוק.
- ג. הרחבת האפשרות לקבלת רישיון לשיבת ארעי לפי סעיף 5 לחוק גם לנשים מעל גיל 40 ולמי ששהה בישראל כדין חמש שנים לפחות.
- ד. המכסה הקבועה בסעיף 7(ז) לחוק.

עמדת המשיבים בסוגיות אלה תוגש בתוך 90 ימים מהיום."

7. ביום 27.7.23 ולאחר שהדברים הובאו בפני שר הפנים, הגישה המדינה הודעת עדכון מטעמה בה התייחסה לארבעת הראשים בהחלטת בית המשפט הנכבד. בהמשך, ולאחר שהוגשה תגובת העותרים להודעת העדכון, נקבע כי ייקבע דיון המשך בעתירות (החלטה מיום 21.11.23).

8. כעת, לקראת המשך הדיון בעתירות הקבוע ליום 8.7.24, נבקש לעדכן הן על אודות המצב הביטחוני, אשר כאמור לעיל נטוע היטב בבסיס הוראת שעה; הן אודות הארכת החוק; והן אודות יישום ההיבטים המינהליים של החוק, ובפרט יישום החלטות השר עליהן הודיעה המדינה בהודעת העדכון הקודמת.

המצב הביטחוני

9. כפי שפורט בתגובה מטעם משיבי הממשלה לעתירות, על-פי חוות דעת גורמי הביטחון וכלל הנתונים שנאספו על ידיהם, ניכרת, החל משנת 2013, מגמה של עלייה בפעילות הטרור, ביחס לשנים שקדמו לה. הדבר התבטא בעלייה במספר הפיגועים הכללי ופיגועי הטרור העממי, וכן במספר הנפגעים הישראלים כתוצאה מפעילות טרור. כפי שנכתב בתגובה, עיקר פעילות הטרור בעת האחרונה הייתה, ומוסיפה להיות, מובלת בידי התארגנויות מקומיות, ובידי מפגעים בפרופיל של "מפגע בודד". זאת, במקביל למאמציהם של ארגוני הטרור להוציא אל הפועל פיגועים מטעמים.

הדברים קיבלו משנה תוקף בייחוד במחצית הראשונה של שנת 2022, בה אזרחי ישראל היו עדים להסלמה ביטחונית משמעותית במהלכה רבים קיפחו את חייהם במסעות הרג אכזריים שביצעו מחבלים. בתוך כך, בתקופה שהחלה מסוף חודש מרץ ועד ראשית חודש אוקטובר 2022 אירעה בישראל סדרת פיגועים קשים בכל ערי ישראל: בירושלים, בבאר שבע, בחדרה, בבני ברק, בתל-אביב, באריאל, באלעד, בהם נרצחו 27 בני אדם. בעקבות פיגועים קשים אלו יזמו גורמי הביטחון את מבצע "שובר גלים" לסיכול פיגועי הטרור.

10. עוד יש לציין, כי שנת 2022 עמדה בסימן עלייה משמעותית באיום הביטחוני הנשקף מפיגועי טרור המובלים בידי מפגעים מאיו"ש ומישראל. באופן ממוקד יותר, בתקופה זו (קרי, במהלך שנת 2022 כולה) נרשמו 2636 פיגועים, מתוכם 202 פיגועים משמעותיים (קרי, אחד המתווים הבאים- דקירה, דריסה, ירי קליעי, מטען, לינץ' או פיגוע במתווה אחר שגרם להרג ישראלי). בשנת 2021 נרשמו כאמור (כלומר, פיגועים שבוצעו על ידי מפגעים מאיו"ש ומישראל) 2136 פיגועים, מתוכם 118 פיגועים משמעותיים.

11. למרבה הצער, גם מאז הגשת תגובת משיבי הממשלה בחודש נובמבר 2022 נמשכה העלייה באיום הביטחוני הנשקף מפיגועי טרור המובלים בידי מפגעים, תושבי איו"ש ומזרח ירושלים. בתוך כך, במהלך שנת 2023 חל זינוק בפעולות טרור שקודמו מאיו"ש, כאשר לאורך שנה זו בוצעו 2,956 פיגועים וניסיונות פיגוע ביעדים ישראלים, בהם **393 פיגועים משמעותיים**. יובהר, כי פיגועים משמעותיים לעניין זה כוללים- בהתאם להגדרת גורמי הביטחון- את המתווים הבאים: פיגוע מטען, ירי קליעי, דריסה, דקירה, חטיפה, התאבדות, וכן כל פעולת טרור אחרת שגרמה למותו של אדם. כתוצאה מפיגועים אלו (שקודמו מאיו"ש), נרצחו במהלך שנת 2023 22 ישראלים וזרים.

עוד יש לציין כי מאז תחילת שנת 2024 ועד ליום 18.6.24, בוצעו 1,010 פיגועים וניסיונות פיגוע, בהם 139 פיגועים משמעותיים, כתוצאה מהם נרצחו 13 ישראלים וזרים.

12. על כך יש להוסיף את השפעת מלחמת חרבות ברזל, שנפתחה בעקבות המתקפה הרצחנית שהובילו ארגוני הטרור ברצועת עזה ביום 7.10.23, ובראשם ארגון חמאס. ארגון חמאס רואה חשיבות רבה ביכולתו לרתום אוכלוסיות נוספות למעגל הטרור, במטרה לפגוע ולהרוג ישראלים בכל מקום ובכל דרך, ובהקשר זה ארגון הטרור מייחס חשיבות רבה לקידום ומימוש פיגועים בתוך תחום מדינת ישראל, רבות באמצעות התחברות למפגעים פוטנציאליים מקרב אוכלוסיית האחמ"שים.

13. לא למותר לציין, כי גורמי הביטחון מצביעים על כך שהציבור הפלסטיני באיו"ש מציג לאורך השנים עמדות עוינות כלפי מדינת ישראל, שבין היתר משתקפות בשיעורי תמיכה גבוהים באלימות ככלי במאבק הלאומי הפלסטיני. מלחמת חרבות ברזל הובילה להקצנה נוספת של עמדות אלו. כך, למשל, עולה מסקרי דעת קהל שנערכו על-ידי ד"ר ח'ליל שקאקי, לפיהם נכון לחודש מאי 2024, 52% מהציבור באיו"ש רואים במאבק חמוש בתור ה"אמצעי הטוב ביותר לסיום הכיבוש". עוד עולה כי פיגועי בודדים זוכים לשיעור תמיכה גבוה (43% נכון לחודש מרץ 2024). עוד עולה כי שיעור התמיכה לה זוכה ארגון חמאס מאז ה-7.10.23 עומד על כ-40% - השיעור הגבוה ביותר זה למעלה מעשור. בתוך כך, כ-71% סברו, נכון לחודש מרץ 2024, שהחלטת חמאס לצאת למתקפה הרצחנית ביום 7.10.23 הייתה נכונה, גם בהתחשב בהשלכותיה על רצועת עזה.

למרבה הצער, העמדות העוינות הללו אינן בגדר עמדות בלבד, ולאורך השנים הן השתקפו בריבוי מקרי אלימות שביצעו פלסטינים כלפי ישראלים. על פי הנתונים שנאספו על-ידי גורמי הביטחון, בעניין מעורבות תושבי איו"ש בפיגועים משמעותיים מאז שנת 2015 עד היום, בחתך לפי גיל, עולה כי 89% מהמפגעים הגברים היו בני 35 ומטה (1,039 מתוך 1,167), ו-60% מהמפגעות הנשים היו נשים בנות 25 ומטה (45 מתוך 75).

בנוגע לכלל האמור לעיל, יבקשו המשיבים, בכפוף להסכמת הצדדים, להציג בפני בית המשפט הנכבד, במעמד צד אחד ובדלתיים סגורות, חוות דעת חסויה בדבר האיום הביטחוני הנשקף מתושבי איו"ש ורצועת עזה.

14. הנה כי כן, הערכתם המקצועית של גורמי הביטחון בדבר הצורך הביטחוני בהמשך הטלת המגבלות על הקניית מעמד ביחס לתושבי האזור ונתיני מדינות אויב עומדת בעינה. עמדה זו מבוססת על טעמים ביטחוניים-מניעתיים, צופים פני עתיד, בדבר הסיכון הביטחוני המוגבר הנשקף מאוכלוסייה זו בשל צבר נסיבות, ובהן חופש התנועה הרחב שמקנה המעמד בישראל למקבלו בשטחי המדינה, קשריה של האוכלוסייה האמורה עם ארגוני הטרור הפועלים באזור, וזיקתה של אוכלוסייה זו לזירה הפלסטינית והזדהותה עם מאבקה כנגד מדינת ישראל. יתר על כן, נמצא כי הוראת השעה הקודמת שירתה את התכלית שיועדה לה והיוותה כלי יעיל לצמצום הטרור ולמניעת הסיכון הביטחוני הנשקף לתושבי ולאזרחי המדינה, בבחינת "גדר ביטחון נורמטיבית".

הארכת הוראת השעה

15. סעיף 18 לחוק הוראת השעה קובע כי: "חוק זה יעמוד בתוקפו שנה מיום תחילתו, אולם הממשלה, באישור הכנסת לאחר שקיבלה את המלצתה של ועדה שוועדת הכנסת תקבע לעניין זה, רשאית, בצו, להאריך את תוקפו לתקופה שלא תעלה בכל פעם על שנה אחת."
16. ביום 5.2.24 הונחה בקשת הממשלה בפני הכנסת לאישור הארכת תוקפו של החוק. ביום 4.3.24 התקיים דיון בוועדה המשותפת לוועדת חוץ וביטחון ולוועדת הפנים של הכנסת שבו נטלו חלק גורמי הביטחון. לאחר מכן באותו יום אישרה הכנסת, לאחר שקיבלה את המלצתה של הוועדה לעניין זה, להאריך את תוקפו של החוק לתקופה של שנה אחת, עד יום 14.3.25.
17. ביום 6.3.24 חתם ראש הממשלה על צו האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה) (הארכת תוקף החוק), התשפ"ד-2024, המאריך את תוקפו של החוק עד ליום 14.3.25.

צילום הצו מצורף ומסומן מש/1.

היבטים מינהליים – יישום החוק והחלטות שר הפנים

18. נשים בגילאי 40-50 העומדות בתנאי סעיף 5 לחוק - בנות זוג של אזרח או תושב ישראל השוהות בישראל בהיתר מת"ק 10 שנים לפחות (ובכפוף לבדיקת מרכז חיים, כנות קשר ובדיקה ביטחונית ופלילית פרטנית).
- בהמשך להחלטת שר הפנים לפיה מי שתיכלל בקבוצה זו תוכל לשדרג את היתר המת"ק שבידה ולקבל רישיון לישיבת ארעי מסוג א/5 (כמפורט בסעיף 10 להודעת העדכון הקודמת), נעדכן כי עד כה הונפקו ל-701 נשים רישיונות לישיבת ארעי (א/5) בעקבות בקשות שהוגשו בעניין: 249 רישיונות ישיבת ארעי בשנת 2023 ועוד 452 רישיונות בשנת 2024. עוד יובהר, כי כל אישה שתעמוד בתנאים שהותוו בהחלטת השר תוכל לפנות בבקשה במועד שבו תענה אחר התנאים הנדרשים, וככל שהתנאים בעניינה יתקיימו יהא באפשרותה לשדרג את היתר המת"ק שבידה לרישיון ישיבת ארעי.
19. מי שנמצאו רשומים כ"תושבי אזור", אך מעולם לא הייתה להם כל זיקה לאזור מעבר לרישומם: נכון למועד כתיבת שורות אלה, ועל-פי הנמסר מרשות האוכלוסין וההגירה, הוגשה בקשה אחת לשר הפנים בנושא זה (בהמשך לאמור בסעיף 11 להודעת העדכון הקודמת), בעניינם של העותרים בבג"ץ 4567/22. בקשה זו שהוגשה ביום 10.9.23 עודה בטיפול וההחלטה תתקבל בהקדם.
20. בקשות של בני זוג מאותו המין: כפי שעדכנה המדינה בהודעת העדכון הקודמת, לנוכח לשונו הברורה של סעיף 4 לחוק, בקשות אלו נידונות בוועדה ההומניטרית לפי סעיף 7 לחוק, כפי שהיה במשך שנים ארוכות בהתאם לסעיף 3א(1) לחוק בנוסחו הישן.

נעדכן, כי במהלך שנת 2023 ועד מועד הגשת הודעה זו, ולאחר בדיקה ידנית של מרכזת הוועדה הפועלת מכוח סעיף 7 לחוק, הוגשו שתי בקשות לוועדה ההומניטרית לאיחוד משפחות של בני זוג מאותו המין. הבקשות האמורות נדונו בוועדה ההומניטארית ונדחו לגופן. עוד יצוין, כי מדובר בבקשות שעסקו במוזמנים מתחת לגיל 35.

21. אשר למכסה הקבועה בסעיף 7(ז) לחוק למתן מעמד מטעמים הומניטריים, יוזכר, כי השר החליט, גם בשים לב למכלול החלטותיו בעניין יישום החוק, כי אין מקום בשלב זה לשנות מן המכסה שנקבעה בחוק באמצעות הפרוצדורה הקבועה בסעיף 7(ז) לחוק. המשיבים עמדו על כך כי "בנקודת הזמן הנוכחית יש לאפשר את יישום כלל רכיבי החלטתו של שר הפנים, ולהותיר את שאלת הצורך בהגדלת היקף המכסות לעתיד לבוא, על רקע תשתית עובדתית קונקרטית ועדכנית. בהקשר זה, יוער כי מספר הבקשות שאושרו בוועדה ההומניטארית בשנת 2018 משקף, מטבע הדברים, את אופן יישום החוק הישן, כאשר אז לא היה בנמצא סעיף 5 לחוק הנוכחי (שדרוג מעל גיל 50) וממילא לא ההחלטה הנוכחית של שר הפנים, על רכיביה השונים".

לעניין זה נעדכן כי בשנת 2023 נפתחו 260 בקשות בוועדה ההומניטרית, ובסך הכל התקבלו 56 החלטות של שר הפנים על מתן מעמד מטעמים הומניטריים (כלומר, החלטות על מתן היתר מת"ק או רישיון לשיבת ארעי מסוג א/5).

בכל הנוגע לשנת 2024, נכון ליום 17.6.24 נפתחו 117 בקשות בוועדה ההומניטרית. בנוסף, מתחילת שנת 2024 ועד ליום 17.6.24 ניתנו 23 החלטות של שר הפנים על מתן מעמד מטעמים הומניטריים (היתר מת"ק או רישיון ישיבת ארעי). חשוב להדגיש כי החלטות אלה אינן בהכרח ביחס לבקשות שהוגשו בשנת 2024. עוד נמסר כי ישנן כ-70 בקשות שבענייןן גובשה המלצה חיובית ואלו עתידות להיות מובאות בפני השר. ככל שהשר ימצא לאמץ את ההמלצות האמורות, הרי שהמכסה הקבועה בחוק עתידה להתמלא ביחס לשנה זו. על-פי הנמסר מרשות האוכלוסין וההגירה, הסוגייה תובא לדיון בפני השר.

22. לסיכום, העתירות שלפנינו מבקשות להעמיד את חוקתיותו של חוק הוראת שעה פעם נוספת למבחן, אחר שנוסח דומה לנוסח החוק העדכני נבחן פעמיים על ידי בית המשפט הנכבד אשר דחה במוטב מורחב, ברוב דעות, את העתירות. זאת, כאשר במסגרת החוק הנוכחי נכללו גם הסדרים ממתנים שלא נכללו בנוסח החוק הקודם שעמד לביקורתו של בית המשפט הנכבד.

בהקשר זה, נפנה לדברי כבוד הנשיאה נאור בבג"ץ 813/14 פלונים נ' שר הפנים (להלן "עניין פלונים"), אשר ציינה כי: "בפרשת גלאון ציינתי כי החוק מושא העתירות שלפנינו "הוא אמנם בגדר 'הוראת שעה', אך השעה היא ארוכה ומתארכת בשל כך שתקוות שהיו במהלך השנים לימים טובים מאלה ביחסי ישראל ועמי האזור התנפצו, לצערי, עד כה אל סלע המציאות" (שם, בעמוד 243). גם כיום טרם הוסר איום הטרור מעל אזרחי המדינה ותושביה" (פיסקה 19 לחוות דעתה של כבוד הנשיאה נאור).

כפי שפורט לעיל, גם כיום הדברים עומדים בעינם, שעה שהטרור לא פסק ואף הרים ראשו ביתר שאת במהלך השנתיים האחרונות, ובפרט מאז פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" והמתקפה הרצחנית בה פתחו ארגוני הטרור מרצועת עזה ביום 7.10.23.

23. משיבי הממשלה יטענו, כי הפתרון במישור המינהלי שהוחל ביישומו בשנה האחרונה, תומך ומחזק את עמדתם בדבר דחיית הסעדים החוקתיים שהתבקשו בעתירות, שכן ידועה ההלכה כי השימוש באפיק החוקתי צריך להיעשות בבחינת אמצעי אחרון (לעניין זה ראו: דברי כבוד המשנה לנשיאה ע' פוגלמן בבג"ץ 8949/22 שיינפלד נ' הכנסת (18.1.23)). כך על הדרך הכלל, וכך בפרט כאשר מבחינה מספרית, החלטות השר שפורטו לעיל נותנות מענה מספק לרובם המוחלט של האנשים המשתייכים לאחת מארבע הקבוצות שבעניינן ביקש בית המשפט הנכבד לקבל התייחסות נוספת.

המשיבים יוסיפו ויטענו, כי הדברים מקבלים משנה תוקף מקום שבו מדובר בחוק אשר עיקר הוראותיו כבר הובאו לבחינתו של בית המשפט הנכבד, במותבים מורחבים של 11 שופטים, ונמצא ברוב דעות לדחות את אותן עתירות. לעניין זה ראו דבריה של כבוד הנשיאה נאור בפיסקה 14 לחוות דעתה בעניין **פלונים** ביחס לחוק הוראת השעה הקודם, היפים אף לענייננו.

24. לנוכח כלל האמור בתגובה מטעם משיבי הממשלה לעתירות, ובשים לב להחלטות שר הפנים ביחס לחלק הארי של הנקודות שלגביהן ביקש בית המשפט הנכבד התייחסות קונקרטית כפי שפורט בהודעת העדכון הקודמת, והאמור בהודעת העדכון דנן, עמדת המשיבים היא כי חוק הוראת השעה הנתקף בעתירות, בדומה לחוק הוראת השעה הקודם – **חוקתי הוא**, ולפיכך אינו מקים עילה להתערבות שיפוטית בהוראותיו.

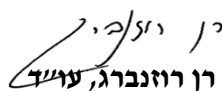
25. אשר על כן יתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את העתירות.

26. העובדות המפורטות בהודעה זו הנוגעות לרשות האוכלוסין וההגירה נתמכות בתצהירו המצב של איל סיסו, מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה.

העובדות המפורטות בהודעה זו, הנוגעות להיבטים והנתונים הביטחוניים נתמכות בתצהירו המצ"ב של המכונה "גיורא" נציג חטיבת המחקר בשירות הביטחון הכללי.

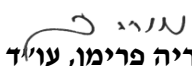
היום, כ"ז סיון תשפ"ד

3 יולי 2024

רון רוזנברג, עו"ד
ממונה על ענייני הבג"צים
בפרקליטות המדינה

ענר הלמן, עו"ד
מנהל מחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

יונתן נד"ב, עו"ד
סגן בכיר א' במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

מוריה פרימן, עו"ד
סגנית בכירה א' במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה